

Oplegnotitie - Meerjarige agenda Regio Zwolle 2024-2028

De oplegnotitie bevat algemene informatie voor accounts t.b.v. het maken van een raadsnota. De gemeente specifieke informatie kan eenieder afzonderlijk toevoegen op basis van de gepersonifieerde jaarverslagen 2022. Daarnaast is als bijlage een aanbiedingsbrief bijgevoegd voor raden en staten i.v.m. spoedige doorgeleiding van de meerjarige agenda naar deze gremia, op uitdrukkelijk verzoek van de Klankbordgroep voor raden en staten.

Klimaatbestendige groeiregio Zwolle

In Regio Zwolle werken we, 22 gemeenten, 4 provincies, ondernemers, onderwijs en maatschappelijke organisaties, samen aan brede welvaart voor alle huidige en toekomstige inwoners en ondernemers. Samenwerken maakt sterker. Dat blijkt ook uit de resultaten die we boeken. Sinds het bestaan van Regio Zwolle in 2011 is de samenwerking in de regio gegroeid. In het begin sterk relatiegericht met economie als speerpunt en vanaf 2018 heeft de samenwerking een schielsprong gemaakt. Een nieuwe koers (op basis van de proeftuin Maak Verschil), waarin aanvullend op de economische samenwerking meer opgavegericht werd samengewerkt op de thema's arbeidsmarkt, bereikbaarheid, energie en leefomgeving. In 2020 werd de regionale samenwerking door het Rijk erkend en bekrachtigd met de Regio Deal, in 2021 werd de regio benoemd als NOVI-gebied en in 2022 aangewezen tot één van de 17 landelijke NOVEX-gebieden: de klimaatbestendige groeiregio Zwolle.

Vitale regio zijn en blijven

Regio Zwolle is ambitieus; we willen een vitale regio zijn én blijven. De actuele en toekomstige vraagstukken op het gebied van economie, arbeidsmarkt, klimaat en duurzaamheid maken dat we stevig aan de slag moeten en de krachten moeten bundelen. Alleen door samen te werken kunnen we een antwoord geven op de opgaven waar we voor staan. Het goed afwegen en verknopen van vele, soms conflicterende belangen, naar een win-win situatie, vraagt om regionale afstemming en voor sommige onderdelen zelfs bovenregionale afstemming. Opgavegericht werken vraagt ook om coalities die passen bij de opgave zelf.

Duurzame groei in balans

Regio Zwolle staat voor duurzame groei in balans en wil zo ook bijdragen aan goed evenwicht tussen stad en platteland. Door met oog voor kwaliteiten en eigenheid van gebieden te zorgen voor nabijheid van werk en voorzieningen, een goede mix van woonsegmenten in de regio en beschikbaarheid van mobiliteit. Stad en platteland hebben elkaar hard nodig. Juist deze wederkerigheid maakt onze regio krachtig. In het belang van de inwoners van en de ondernemers in onze steden en plattelandsgemeenten is de regio bij uitstek de plek om ons aan elkaar te verbinden (overheid, onderwijs, ondernemers) en eensgezind en op basis van gelijkwaardigheid samen te werken aan de hoofdopgaven voor de komende jaren.

Meerjarige agenda 2024-2028: Regio Zwolle stapt door!

Voor u ligt de *Meerjarige agenda 2024-2028 – Regio Zwolle stapt door*. In deze agenda stellen we één perspectief vast waar we de komende jaren aan werken. Een perspectief dat leidt tot een regio waar het goed wonen, werken, leren en recreëren is en blijft. Waar de brede welvaart blijvend op een hoger niveau ligt. Een basis om als één regio op te trekken naar het Rijk en Europa. We werken aan een duurzame en wendbare economie, een toekomstbestendige en flexibele arbeidsmarkt. Aan de klimaatbestendige inrichting van onze groei in de regio en duurzame bereikbaarheid van en in de regio.

De meerjarige agenda 2024 - 2028 bouwt voort op bestaande plannen en is de bezegeling van de gezamenlijke zoektocht naar oplossingen voor de transitievraagstukken. Hiermee bieden we enerzijds het hoofd aan de crises van nu en geven we anderzijds gestalte aan de transities die zowel de economie als de samenleving hervormen. De agenda is ook een opmaat naar nieuwe samenwerkingsarrangementen met het Rijk en Europa, zoals een nieuwe Regio Deal en de uitvoering van het NOVEX-gebied Regio Zwolle. Daarmee zetten we een stap voorwaarts: samen optrekken waar mogelijk en in samenwerking de slagkracht op de grote opgaven vergroten.

Deze agenda vormt de basis voor het maken van concrete afspraken voor de realisatie van onze doelen. We focussen ons hetgeen wat we regionaal willen oppakken. Voor de periode van 2024 – 2028 zijn dit de focusgebieden:

- 1) Economie & arbeidsmarkt
- 2) Duurzame groei en leefkwaliteit.

De verdere verdieping en uitwerking van deze thema's volgt in de komende maanden via het jaarplan 2024 – 2025.

Daarnaast beschrijft de meerjarige agenda de inzet op het gebied van public affairs en communicatie, essentiële randvoorwaarden voor het behouden en uitbreiden van het sterke merk Regio Zwolle. De agenda is voorzien van een financiële paragraaf waarin de benodigde middelen voor de basisinfrastructuur (communicatie, public affairs en regiobureau zijn opgenomen) met daarnaast de middelen per pijler waar deelgenomen kan worden via de zogeheten Coalitions of the Willing.

Hoe kwam de meerjarige agenda tot stand?

In samenwerking met betrokken partners van de gemeenten, provincies, EBRZ, ondernemers en onderwijspartners is de meerjarige agenda voor Regio Zwolle ontwikkeld. Er zijn profielen aangeleverd, expertsessies georganiseerd, versnellingskamers uitgevoerd en interviews afgenomen. In grote betrokkenheid is vele maanden actief samengewerkt. De klankbordgroep voor raden en staten organiseerde in januari 2022 een mooie bijeenkomst over regionale samenwerking. De concept agenda is vervolgens besproken in het regiobestuur eind februari waarbij is besloten tot consulterende tussenstap voor zorgvuldige besluitvorming. Daartoe hebben 4 informatiebijeenkomsten voor bestuurders plaatsgehad, zijn de tafels geconsulteerd over de ambities en doelen in hun programma's en is de Raad van Advies geraadpleegd. Hierbij waren ook de gemeentesecretarissen en directeuren aangesloten ter waarborging van de uitvoering.

Dit alles heeft geresulteerd in de meerjarige agenda die nu voorligt met daarbij een financiële paragraaf die past bij de ambities voor de komende jaren en tegelijkertijd rekening houdt met de financiële omstandigheden waarin gemeenten verkeren. Op deze manier blijven we recht doen aan de inhoudelijke ambities en kansen voor deze regio en is tegelijkertijd ruimte voor herijking over enkele jaren.

Inhoudelijke lijnen van de meerjarige agenda

Regio Zwolle versterkt als duurzame regio zijn unieke landschappelijke kwaliteit, is innovatief en genereert blijvend welvaart en welzijn (brede welvaart) voor haar inwoners en ondernemers. De agenda heeft betrekking op de uitvoeringsjaren 2024 tot 2028. De agenda omvat zoals eerder gezegd twee uitvoeringslijnen te weten: 1) Economie en arbeidsmarkt en 2) Duurzame groei en leefkwaliteit. Iedere uitvoeringslijn is uitgewerkt aan de hand van programmatische uitwerking op hoofdlijnen, betrokken partners, de wijze waarop het bijdraagt aan de SDG's. Er wordt langs genoemde lijnen op inhoud opgevoerd en programmatisch gewerkt:

1) Economie en arbeidsmarkt

Op het gebied van economie en arbeidsmarkt zien we het belang van het versterken van de internationale concurrentiepositie van Regio Zwolle door werk te maken van een duurzame en wendbare economie, waarbij we zorgdragen voor economische structuurversterking van alle gebieden in Regio Zwolle. Daarbij is het ook belangrijk richting te geven aan de transitie van de arbeidsmarkt en innovatie aan te jagen op het gebied van circulaire economie en energietransitie. We groeien naar een duurzame en wendbare economie waarin bedrijven ruimte hebben om te ondernemen en hun businessmodellen in de nieuwste transitie en technieken kunnen door ontwikkelen. We ontwikkelen een sterk regionaal ecosysteem met excellente ondernemersdienstverlening. We zetten in op een toekomstbestendige en flexibele arbeidsmarkt, waarin maximale arbeidsparticipatie en arbeidsproductiviteit wordt nagestreefd en die het mogelijk maakt transitie te realiseren. Een leven lang leren en inzet op leercultuur zijn daarbij kernbegrippen. De gevraagde bijdrage per inwoner van gemeenten en provincies is grotendeels investeringsbudget voor uitvoeringsprogramma's (Groeit Vooruit, Ontwikkelfonds, Upgrade Jezelf, sectorale aanpak, ondernemersprogramma's etc.) voor inwoners en ondernemers uit de regio. Hierbij is ook sprake van een uitbreiding van de huidige activiteiten. Zo wordt bijvoorbeeld de sectorale aanpak verbreed naar tien sectoren en gaan de investeringsbudgetten voor ondernemersprogramma's bij economie omhoog. De gevraagde bijdrage van partners komt voor 90% ten goede aan investeringsbudgetten, bedoeld ter ondersteuning van inwoners en werkgevers.

2) Duurzame groei en leefklimaat

We zien het belang van het versterken van het functioneren en het leefklimaat van Regio Zwolle door te zorgen voor evenwichtige groei van de regio. Door ruimtelijke ontwikkeling te laten bijdragen aan het waarborgen en realiseren van een veilige (klimaat adaptieve), gezonde en duurzame leefomgeving. De centrale opgave van het NOVEX-gebied Regio Zwolle is klimaat -adaptief groeien. Samen met het Rijk staan we voor de opgave om minimaal 50.000 woningen en 20.000 arbeidsplaatsen te realiseren in de periode tot 2040 in samenhang met een mobiliteitstransitie in onze dynamische en kwetsbare delta. Daarbij bewaken we met elkaar de balans tussen stad en land, verbinden de programma's en maken werk van vitale kernen. Kennisdeling en ontwikkeling is hierbij van groot belang. Samen staan we voor inclusief en duurzaam groeien met behoud van de leefkwaliteit en realiseren we een klimaatbestendige groeiregio Zwolle met behoud van ruimtelijke kwaliteit. Dit doen we langs de lijnen van een zestal programma's: regionale sponsstrategie, ruimtelijke economische visie, stedelijk Zwolle, vitale kernen & gezonde buurten, landelijk gebied – groeien in balans en kennisdeling. Versterken van een goede bereikbaarheid van Daily Urban System (DUS) is daarbij ook van wezenlijk belang.

Ten opzichte van de lopende beleidsperiode is met de aanwijzing van de Regio tot NOVEX-gebied de noodzaak ontstaan om in samenhang te sturen op de ruimtelijke opgaven. Vanuit de NOVEX-status volgen ontwikkelprogramma's die moeten worden bemenst. De inzet hierop vraagt om uitbreiding van de uitvoeringskracht. De gevraagde bijdrage per inwoner van gemeenten en provincies bestaat uit uitvoeringsbudget voor de programma's en personele capaciteit.

Financiële doorvertaling

Deze agenda is een perspectiefnota van Regio Zwolle die benut wordt door alle partners om hun colleges/ raden en/ of achterbannen te informeren over de focus en prioriteiten voor de komende vier jaar. Met de bijdrage van de gemeenten wordt het basisprogramma, zoals in de meerjarige agenda en begroting opgenomen, gedekt. Met de bijdragen van provincies, Rijk en EU kan het uitvoeringsprogramma worden uitgebreid met bij de ambities passende projecten en activiteiten. Zo biedt de agenda ook een goede basis voor de aankomende vijfde tranche van de regiodeal.

Opbouw van de begroting

Alle kosten inzichtelijk zijn gemaakt in een meerjarige begroting voor 2024 – 2028. Reserveringen uit ruimere jaren voor tegenvallers, nu worden ingezet om alle partners in de regio tegemoet te komen voor de eerste twee jaar van de agenda. Correctie van 1,04 meerjarig is doorgevoerd in de begroting 2024 – 2028. De begroting doorlopen is op inhoud/ambitie en benodigd budget. Economie en arbeidsmarkt zijn gehandhaafd en naar uitvoeringskracht bijbesteld. Duurzame groei en leefomgeving wordt ingezet met de gemeentelijke bijdragen op de gezamenlijke programma's dan wel programma ontwikkeling. Bereikbaarheid van het daily urban system versterkt wordt met uitvoeringskracht gezien de complexe opgaven. Onder de basisfinanciering vallen: Public Affairs / lobby, communicatie, Regio Zwolle Bureau en kennis- en onderzoek. De basisfinanciering is structureel. Onder opgavegericht werken (in coalitions of the willing) worden verstaan: economie en arbeidsmarkt, duurzame groei en leefomgeving, bereikbaarheid DUS. Hier gaat de bijdrage gericht ingezet worden op de genoemde programma's en projecten. Er kan per actielijn worden ingestapt. Dit kan incidenteel gefinancierd worden. Er is een ingroeimogelijkheid gerealiseerd in de begroting voor 2024 – 2028 voor gemeenten.

Begroting 2024 – 2028

De begroting is opgebouwd aan de hand van drie soorten van inkomsten: bijdragen van gemeenten, provincies, het Rijk en EU. Om de inkomsten goed te kunnen richten is een kostenbegroting opgesteld. Deze treft u onderstaand aan. De begroting voor 2024 – 2028 is als volgt:

opgavegericht werken	Begroot totaal 2024	Begroot totaal 2025	Begroot totaal 2026	Begroot totaal 2027
Economie	€ 4.150.000	4.316.000	4.488.640	4.668.186
Arbeidsmarkt	€ 6.650.000	6.916.000	7.192.640	7.480.346
Duurzaam groeien en leefkwaliteit	€ 2.900.000	3.016.000	3.136.640	3.262.106
Versterken bereikbaarheid DUS	€ 1.000.000	1.040.000	1.081.600	1.124.864
Public affairs en communicatie	€ 1.135.000	1.180.400	1.227.616	1.276.721
Regio Zwolle Bureau	€ 1.020.000	1.060.800	1.103.232	1.147.361
	€ 16.855.000	17.529.200	18.230.368	18.959.583

In de begroting is uitgegaan van een kostenraming. Op basis daarvan wordt de raming van de baten nader in beeld gebracht. Dit gaat om bijdragen vanuit Europa, Rijk, provincies en gemeenten. Er zijn nog onzekerheden over de bijdragen. Zo gaan de provincies een nieuw bestuur krijgen of werkt het Rijk met subsidieregelingen. Volgens de gemaakte afspraken in de lobby wordt in het najaar 2023 verder expliciet gemaakt. In overeenstemming met gemaakte afspraken is het financieel kader voor gemeenten expliciet gemaakt om zo de meerjarige financiering in te regelen via de kader- en perspectiefnota. Er wordt in het najaar 2023 een verkenning gestart met de provincies over hun bijdragen. De bijdragen van het Rijk volgt in begin 2024 gezien de nieuw aan te vragen Regio Deal, de programmering van het Novex-gebied. Bij

iedere stap die gezet wordt met de financierende partners wordt ook de begroting verder uitgewerkt met inkomende baten.

Gemeentelijke bijdrage

Het financieel kader voor 2024 – 2028 voor gemeenten is als volgt:

Opgavegericht werken	Bijdrage gemeenten 2024	Bijdrage gemeenten 2025	Bijdrage gemeente 2026	Bijdrage gemeente 2027
Economie	€ 1.050.000	€ 1.176.500,00	€ 1.341.045,00	€ 1.405.036,00
Arbeidsmarkt	€ 1.875.000	€ 2.234.000,00	€ 2.548.000,00	€ 2.749.760,00
Duurzaam groeien en leefkwaliteit	€ 600.000	€ 624.000,00	€ 648.960,00	€ 674.918,40
Versterken bereikbaarheid DUS	€ 150.000	€ 156.000,00	€ 162.240,00	€ 168.729,60
subtotaal opgavegericht werken	3.675.000	4.190.500	4.700.245	4.998.444
Basisstructuur				
Public affairs en communicatie	€ 905.000	€ 1.027.850,00	€ 943.943,00	€ 977.668,00
Regio Zwolle Bureau	€ 995.000	€ 1.215.600,00	€ 1.446.048,00	€ 1.500.494,40
subtotaal basisstructuur	€ 1.900.000	€ 2.243.450	€ 2.389.991	€ 2.478.162
totaal bijdragen	5.575.000	6.433.950	7.090.236	7.476.606

De doorvertaling per inwoner in 2024 (uitgaande van 800.419 inwoners) is als volgt:

Opgavegericht werken	Bijdrage gemeenten 2024	Bedrag per inwoner / 2024
Economie	€ 1.050.000	€ 1,31
Arbeidsmarkt	€ 1.875.000	€ 2,34
Duurzaam groeien en leefkwaliteit	€ 600.000	€ 0,75
Versterken bereikbaarheid DUS	€ 150.000	€ 0,19
subtotaal opgavegericht werken	3.675.000	4,59
Basisstructuur		
Public affairs en communicatie	€ 905.000	€ 1,13
Regio Zwolle Bureau	€ 995.000	€ 1,24
subtotaal basisstructuur	€ 1.900.000	2,37
totaal bijdragen	5.575.000	6,97

Basisdienstverlening bestaat uit: kennisontwikkeling en onderzoek, public affairs, communicatie en RZB (kernteam). Basisdienstverlening is berekend op **2,37 euro** per inwoner, per jaar in 2024. Voorstel is dit structureel te financieren. Voor de basisdienstverlening staat iedereen **voor** aan de lat. Opgavegericht werken via economie en arbeidsmarkt, duurzaam groeien en leefklimaat – versterken bereikbaarheid DUS kennen verplichte onderdelen. Deze zijn opgenomen in de basisdienstverlening. Er volgen nog programma's vallen onder de coalitions of the willing. Dan wordt een apart proces doorlopen om te komen tot de gevraagde bijdragen. Opgavegericht werken we aan de programma's, activiteiten en realiseren van de doelen zoals deze in de ambitie en doelen zijn opgenomen. Opgavegericht werken is **4,59 euro** per inwoner, per jaar in 2024. Doorberekening meerjarig volgt. Voorstel is dit incidenteel te financieren. Opgavegericht werken is mogelijk om vanuit coalitions of the willing te werken. Extra aandacht is nodig voor de ruimtelijke programma's. Voor de programma's, zoals vastgesteld in de Novex-gebied, vertrekken we vanuit de coalitions of the willing.

Bijdragen van de partners

Ondernemers, kennisinstellingen, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties dragen ook bij aan de uitvoering van de meerjarige agenda van Regio Zwolle. Zij investeren door middel van bijvoorbeeld het deelnemen en voorbereiden van vergaderingen, organiseren van onderliggende vergaderstructuren voor het ophalen van draagvlak bij de achterban, het uitwerken en uitvoeren van besluiten, profileren van Regio Zwolle en behartigen van het regionale belang in Den Haag, Duitsland en Brussel. Daarnaast wordt een concrete bijdrage gevraagd in de uitvoering van de

arbeidsmarktprogrammering via cofinanciering van het Ontwikkelfonds. De investering van regionale partners wordt niet geregistreerd en verschijnt niet in voortgangsrapportages. Beide partijen investeren in het netwerk. Tot slot investeren ondernemers, kennis- en onderwijsinstellingen in de uitvoering van projecten. Dit is niet vooraf bekend. Over de realisatie van de bijdrage wordt gerapporteerd in het jaarverslag.

Vervolg

Het regiobestuur heeft de meerjarige agenda nu vrijgegeven voor bespreking in colleges, raden en staten. Voor gemeenten en provincies geldt dat het de bedoeling is om meerjarige financiering te verwerken in de eigen begrotingen (vanaf 2024) en daarmee de gevraagde bijdrage op te halen. Iedereen kan instappen op de uitvoeringslijnen c.q. opgaven. Dit naar eigen keuze. Ieder college zal dit naar eigen inzicht verwerken in de eigen processen om te komen tot besluitvorming. Het verzoek is om voor 15 juli 2023 de besluiten van colleges van B&W en raden te communiceren aan het Regio Zwolle Bureau. De provincies doorlopen een eigen proces richting de staten op een later moment, najaar 2023.

In de periode van april tot september 2023 werkt het Regio Zwolle Bureau door aan de ontwikkeling van een jaarplan 2024 - 2025. Daarin wordt een concretisering op ambitie, doelen, activiteiten, betrokken partners en beoogde mijlpalen verwacht. Onderdeel van deze uitwerking is ook het voorstel om te komen tot een goed werkend netwerk en bijbehorende sturingsprincipes (governance) met een zorgvuldige afweging om te komen tot de juiste representatie van alle betrokken partners. Dit is vlak na het zomerreces gereed en zal dan voorgelegd worden aan het regiobestuur.

Na het vrijgeven van het jaarplan 2024 – 2025 kunnen alle overheidspartners commitment ophalen bij Colleges. Daarmee wordt de uitvoeringsopdracht van Regio Zwolle voor de komende vier jaar vastgesteld. Na twee jaar wordt de uitvoering geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Het besluit op de uitvoeringsopdracht dient gerealiseerd te worden voor 1 december 2023. Regio Zwolle bureau legt vervolgens verantwoording af over de behaalde resultaten, de bestede middelen en eventuele bijsturing van de activiteiten. Dit gebeurt via een vaste cyclus met rapportages. In de uitvoering wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze de andere partijen investeren.

Vliegwiel voor de Meerjarige agenda Regio Zwolle

Om de komende jaren alle doelstellingen uit de Meerjarige agenda te verwezenlijken zijn onderlinge samenwerking én samenwerking met het Rijk en Europa van groot belang. Onze regionale ambities en opgaven worden geraakt door het Rijk en Europa, niet alleen door beleid en via wet- en regelgeving. Landelijke en Europese programma's kunnen ook fungeren als vliegwiel om de maatschappelijke opgaven uit de agenda op te pakken en tot (in)directe investeringen leiden. Regio Zwolle zet daarom actief in op Public Affairs bij het Rijk en in Europa.

Samengevat omvat deze inzet in de breedte:

- Profileren en positioneren: nationale en Europese profilering op het regio profiel en de speerpunten uit de Meerjarige agenda.
- Beleidsbeïnvloeding: via nationale en Europese beleidsbeïnvloeding verwerven we steun voor regionaal beleid en programma's en projecten.
- Relatiebeheer: het opbouwen en onderhouden van relaties met andere overheden en externe partijen.
- Ontsluiten fondsen: met Rijksgeld en Europees geld én eigen cofinanciering kunnen regionale projecten worden ontwikkeld en gefinancierd.

Met een gerichte inzet richting het Rijk en Europa kunnen we een extra impuls geven aan de kansen en opgaven in de Meerjarige agenda. De Regio Deal vijfde tranche en het opzetten en uitvoeren van de Europastrategie kunnen een vliegwiel van betekenis zijn voor de regio. Dit is de reden dat we voor 2023 extra inzet willen plegen op de aanvraag voor de Regio deal vijfde tranche (verwachte openstelling in de zomer van 2023, deadline indienen november 2023) en op het opzetten en uitvoeren van een lange termijn Europastrategie, waarbij de aandacht in 2023 ligt op het orde brengen van de basis, voordat we kunnen oogsten: we vergroten ons netwerk, verkennen kansen, halen kennis op en richten onze interne organisatie (creëren van een Europa mindset). In 2024 stappen we door en ligt er een sterke basis waarmee we inhoudelijk ook kunnen gaan verzilveren.